

L E G E
cu privire la zonele și fîșiile de protecție a apelor rîurilor și bazinelor
de apă

nr. 440-XIII din 27.04.95

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.43/482 din 03.08.1995

*** * ***
C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1. Cadrul juridic
- Articolul 2. Noțiuni principale
- Articolul 3. Zona de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă
- Articolul 4. Fîșia riverană de protecție a apelor
- Articolul 5. Rîurile și bazinele de apă

Capitolul II
STABILIREA DIMENSIUNILOR ZONELOR ȘI FÎȘIILOR DE PROTECȚIE A APELOR RÎURILOR
ȘI BAZINELOR DE APĂ

- Articolul 6. Dimensiunile zonelor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă
- Articolul 7. Dimensiunile fîșiilor riverane de protecție a apelor
- Articolul 8. Fîșiile riverane de protecție a apelor în teritoriul localităților
- Articolul 9. Perdelele forestiere de protecție a malurilor
- Articolul 10. Plantațiile forestiere de la izvoarele și de pe cursul superior al rîurilor
- Articolul 11. Hotarele zonelor și fîșiilor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă

Capitolul III
RESPECTAREA REGIMULUI DE PROTECȚIE A APELOR RÎURILOR ȘI BAZINELOR DE APĂ,
RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LUI

- Articolul 12. Folosirea terenurilor din zonele de protecție a apelor
- Articolul 13. Limitarea activității economice în zonele de protecție a apelor
- Articolul 14. Folosirea terenurilor din fîșiile riverane de protecție a apelor
- Articolul 15. Aplicarea pesticidelor și îngrășămintelor în zonele de protecție a apelor
- Articolul 16. Răspunderea pentru încălcarea modului de stabilire și creare a zonelor și fîșiilor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă
- Articolul 17. Răspunderea pentru încălcarea regimului de folosire a teritoriului zonelor și fîșiilor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă
- Articolul 18. Controlul asupra stabilirii și creării zonelor și fîșiilor de protecție a apelor, asupra respectării regimului de folosire a teritoriului lor
- Articolul 19. Soluționarea litigiilor

Capitolul IV
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

- Articolul 20. Intrarea în vigoare
- Articolul 21. Îndatoririle Guvernului

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Cadrul juridic

(1) Protecția râurilor și bazinelor de apă împotriva poluării, impurificării, epuizării și înnămolirii, precum și folosirea terenurilor aferente lor, se efectuează în temeiul Constituției, Legii privind protecția mediului înconjurător, prezentei legi și altor acte normative.

(2) Prezenta lege reglementează modul de creare a zonelor de protecție a apelor și a fișiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, regimul de folosire și activitatea de ocrotire a lor. Sub incidența ei nimeresc toate persoanele juridice și fizice, inclusiv cele străine.

Articolul 2. Noțiuni principale

În prezenta lege sînt utilizate următoarele noțiuni:

zonă de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă - teritoriul aferent obiectivului acvatic cu dimensiuni stabilite, destinat pentru protecția apelor de suprafață împotriva poluării, epuizării și înnămolirii;

fișie riverană de protecție a apelor - teritoriul cu dimensiuni stabilite din componența zonei de protecție a apelor menit pentru crearea perdelelor forestiere sau înierbare;

perdea forestieră de protecție a malului - perdeaua forestieră de-a lungul malului obiectivului acvatic menită pentru protecția lui împotriva eroziunii și alunecărilor de teren;

muchia taluzului riveran al albiei - linia de cotitură bruscă a malului, care separă partea superioară cu pantă lină de sectorul abrupt subiacent;

cumpăna apelor - linia de separare a scurgerilor precipitațiilor atmosferice pe două pante orientate în direcții opuse; catena muntoasă sau sectorul de teren înalt care desparte două bazine de scurgere;

brîul meandrelor - teritoriul dintre liniile ce unesc extremele exterioare ale cotiturilor râului în locurile de meandrare intensă;

braț părăsit - albia veche a râului cu apă stătătoare sau care curge lent, deseori unită cu albia principală;

poluarea apei - schimbarea compoziției sau a stării apei drept urmare a introducerii impurităților ce duc la înrăutățirea calității și a proprietăților ei fizice, chimice și biologice;

epuizarea apelor - micșorarea volumului de apă sub nivelul minim admisibil, care asigură starea ecologică bună a obiectivului acvatic;

înnămolire - acumularea în albia râului sau în matca bazinului de apă a particulelor organice și neorganice ce duc la formarea stratului de nămol și micșorarea volumului de apă;

ape reziduale - ape poluate cu substanțe organice și neorganice. Se subîmpart în industriale, agricole, menajere și atmosferice (de ploaie);

activitate economică - orice activitate umană legată de folosirea obiectivului dat pentru obținerea bunurilor materiale;

albie minoră - suprafață de teren ocupată permanent sau temporar de apă, care asigură curgerea nestingerită, între maluri, a apelor la niveluri obișnuite, inclusiv insulele create prin curgerea naturală a apelor;

albie majoră (luncă) - porțiune de teren din valea naturală a unui curs de apă, peste care se revarsă apele mari la ieșirea lor din albia minoră.

[Art.2 completat prin Legea nr.202-XVI din 26.07.2007, în vigoare 07.09.2007]

Articolul 3. Zona de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

(1) Zona de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă include lunca râului, primele terase supraluncă, muchiile și povîrnișurile abrupte ale malurilor principale, râpile și văgăunile care intră nemijlocit în valea râului.

(2) În zona de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă se instalează un regim special de activitate economică.

(3) În cazul folosirii surselor de apă de suprafață pentru alimentarea centralizată cu apă în scopul satisfacerii necesităților de apă potabilă în locurile de captare a apei se stabilesc zone de protecție sanitară, ce prevăd un regim special de exploatare.

Articolul 4. Fișia riverană de protecție a apelor

În zona de protecție a apelor se separă fișia riverană de protecție a apelor în hotarele căreia activitatea economică este strict limitată.

Articolul 5. Rîurile și bazinele de apă

(1) În prezenta lege se consideră rîuri și pîraie toți curenții de apă, care curg mai mult de 6 luni pe an în albia pe care și-au format-o de la izvor pînă în deltă, cu excepția izvoarelor de pe pante. În funcție de lungimea albiei curenții de apă se împart în:

pîraie - pînă la 10 kilometri;

rîulețe și rîuri mici - de la 10 la 100 kilometri;

rîuri mijlocii - de la 100 la 200 kilometri;

rîuri mari - peste 200 kilometri.

(2) Din categoria bazinelor de apă fac parte lacurile, lacurile de acumulare și iazurile.

Capitolul II

STABILIREA DIMENSIUNILOR ZONELOR ȘI FÎȘIILOR DE PROTECȚIE A APELOR RÎURILOR ȘI BAZINELOR DE APĂ

Articolul 6. Dimensiunile zonelor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă

(1) De-a lungul malurilor rîurilor și bazinelor de apă se stabilesc zone de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 500 metri de la muchia taluzului riveran al albiei pe maluri, dar nu mai departe de cumpăna apelor.

(2) Pentru pîraie (cu curent de apă permanent sau temporar) de-a lungul malurilor se stabilește zona de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 15 metri pe ambele maluri.

(3) Lățimea zonelor de protecție a apelor rîurilor Nistru, Prut și Dunăre constituie cel puțin 1000 metri.

[Art.6 modificat prin Legea nr.202-XVI din 26.07.2007, în vigoare 07.09.2007]

Articolul 7. Dimensiunile fișiilor riverane de protecție a apelor

(1) Lățimea fișiilor riverane de protecție a apelor se stabilește, în dependență de lungimea rîurilor, în următoarele mărimi:

pentru rîulețe și rîuri mici - cel puțin 20 metri;

pentru rîuri mijlocii - cel puțin 50 metri;

pentru rîuri mari - cel puțin 100 metri.

(2) Pentru bazinele de apă situate în albiile rîurilor, precum și pentru izvoarele acestor rîuri lățimea fișiilor riverane se stabilește în dependență de lungimea rîului și caracterul pantelor aferente.

(3) Lățimea fișiei riverane de protecție a apelor se stabilește în dependență de activitatea proceselor de eroziune, caracterul reliefului particularitățile de folosire a rîului sau a bazinului de apă, precum și de existența luncii înmlăștinite.

(4) Pe sectoarele rîurilor cu procese intense de formare a albiei fișia riverană de protecție a apelor se stabilește de la brîul meandrelor.

(5) De-a lungul sectoarelor îndiguite ale albiilor rîurilor hotarul fișiei riverane se unește cu fundația pantei uscate a digului de apărare contra inundațiilor.

(6) Pe sectoarele rîurilor ce intră în componența sistemelor de ameliorare lățimea fișiilor riverane de protecție a apelor se stabilește, luîndu-se în considerare particularitățile de construcție și de exploatare a elementelor acestor sisteme și cerințele prezentei legi.

(7) Pentru curenții de apă sau unele sectoare ale acestora, a căror albie a fost adîncită și/sau îndreptată ori a fost conectată la canale consolidate, tuburi sau alte construcții hidrotehnice, lățimea fișiilor riverane se stabilește în dependență de lungimea curentului de apă și de caracterul pantelor adiacente.

[Art.7 completat prin Legea nr.454-XV din 30.07.2001]

Articolul 8. Fîşiile riverane de protecţie a apelor în teritoriul localităţilor

(1) Dimensiunile fîşiilor riverane de protecţie a apelor în teritoriul localităţilor se stabilesc pornind de la condiţiile concrete ale sistematizării şi construcţiei după planul general, aprobat în conformitate cu legislaţia. În lipsa planului general de sistematizare şi construcţie a localităţilor dimensiunile fîşiilor riverane de protecţie a apelor se stabilesc de către organele executive ale administraţiei publice locale în baza documentaţiei de proiect, coordonate cu autoritatea centrală pentru agricultură şi alimentaţie, autoritatea centrală pentru sănătate şi autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale şi cu protecţia mediului înconjurător.

[Alin.1 art.8 modificat prin Legea nr.454-XV din 30.07.2001]

(2) Malurile râurilor şi ale bazinelor de apă din perimetrul fîşiilor riverane de protecţie a apelor se consolidează în mod obligatoriu prin plantarea de arbori şi arbuşti hidrofili.

(3) Amplasarea şi construcţia obiectivelor de orice menire în perimetrul fîşiilor riverane de protecţie a apelor se va permite numai după stabilirea dimensiunilor fîşiilor şi determinarea modului de amenajare a acestora.

Articolul 9. Perdelele forestiere de protecţie a malurilor

(1) Perdelele forestiere de protecţie a malurilor se formează în limitele fîşiei de protecţie a apelor şi sînt obligatorii pe sectoarele malurilor râurilor şi bazinelor de apă supuse eroziunii.

(2) Perdelele forestiere de protecţie a malului se amplasează de la muchia taluzului riveran al albiei. Lăţimea lor se stabileşte în următoarele proporţii:

Lungimea rîului (kilometri)	Lăţimea perdelei forestiere de protecţie a malului (metri) în funcţie de tipul malului		
	convex	concav	rectiliniu
Pînă la 50	15	20	15
de la 50 la 100	20	30	20
de la 100 la 200	30	50	30
peste 200	40	70	40

(3) În luncile râurilor pe terenurile agricole de calitate superioară lăţimea perdelelor forestiere de protecţie a malurilor se stabileşte în mărime de la 5 la 15 metri, cu consolidarea în mod obligatoriu a taluzului riveran al albiei prin plantare de arbuşti hidrofili.

(4) Dacă pe malurile râurilor şi bazinelor de apă sînt plaje de nisip, perdelele forestiere de protecţie a malurilor se amplasează începînd cu hotarul superior al plajei.

Articolul 10. Plantaţiile forestiere de la izvoarele şi de pe cursul superior al râurilor

(1) Plantaţiile forestiere la izvoarele râurilor se creează în scopul protecţiei lor împotriva poluării, ruinării şi secătuirii.

(2) Dimensiunile plantaţiilor forestiere se stabilesc în funcţie de condiţiile locale, însă nu trebuie să fie mai înguste decît lăţimea fîşiilor riverane de protecţie a apelor râurilor respective.

(3) Pe cursul superior al râurilor pînă la locul de intrare a albiei în luncă, malurile şi terenurile aferente urmează să fie împădurite cu arbori şi arbuşti aborigeni. Lăţimea perdelei forestiere se stabileşte în dependenţă de gradul de eroziune a pantei, constituind cel puţin 15 metri.

Articolul 11. Hotarele zonelor şi fîşiilor de protecţie a apelor râurilor şi bazinelor de apă

(1) Hotarele zonelor şi fîşiilor de protecţie a apelor se marchează pe teren prin perdele forestiere, drumuri, construcţii hidrotehnice antierozionale şi se unesc, de regulă, cu lizierele plantaţiilor forestiere, cu hotarele conturilor landşafturilor şi terenurilor agricole.

(2) Hotarele fișiilor riverane de protecție a apelor se marchează pe teren de asemenea și prin indicatoare de model standard. Indicatoarele se instalează de către organele împuternicite în acest scop ale autoritatea centrală pentru agricultură și alimentație și autoritățile administrației publice locale.

[Alin.2 art.11 modificat prin Legea nr.454-XV din 30.07.2001]

(3) Modul de înstrăinare a terenurilor pentru crearea fișiilor riverane de protecție a apelor, de executare a lucrărilor de proiectare, de creare și îngrijire a plantațiilor forestiere, precum și de exercitare a controlului în acest domeniu se stabilește în regulamentul aprobat de Guvern.

Capitolul III

RESPECTAREA REGIMULUI DE PROTECȚIE A APELOR RÎURILOR ȘI BAZINELOR DE APĂ, RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LUI

Articolul 12. Folosirea terenurilor din zonele de protecție a apelor

Terenurile situate în zonele de protecție a apelor, cu excepția fișiilor riverane de protecție a apelor și a sectoarelor luncilor înmlăștinite, pot fi plantate cu orice fel de culturi agricole, inclusiv cu plantații multianuale.

Articolul 13. Limitarea activității economice în zonele de protecție a apelor

(1) În zonele de protecție a apelor se interzice:

a) aplicarea pesticidelor pe fișii cu o lățime de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei;

b) amplasarea fermelor și complexelor zootehnice;

c) construcția, amplasarea și exploatarea depozitelor pentru păstrarea îngrășămintelor minerale și pesticidelor, obiectelor pentru prepararea soluțiilor de pesticide și alimentarea cu aceste soluții, întreprinderilor de prelucrare secundară a hîrtiei și celulozei, întreprinderilor chimice, tăbăcăriilor (inclusiv a întreprinderilor de prelucrare primară a pieilor brute), colectoarelor de ape reziduale de la fermele și complexe zootehnice;

d) repartizarea terenurilor pentru depozitarea deșeurilor menajere și de producție;

e) tăierea arborilor și arbuștilor (cu excepția tăierilor de îngrijire și a tăierilor sanitare);

f) extragerea nisipului și prundișului din albia minoră a râului.

(2) În zonele de protecție a apelor se interzice, fără coordonarea în scris cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și cu autoritatea centrală pentru sănătate, efectuată în baza avizului pozitiv al expertizei ecologice de stat a documentației privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și documentației de proiect:

a) construcția, amplasarea și exploatarea depozitelor de produse petroliere și întreprinderilor petrochimice de interes național, stațiilor de alimentare cu combustibili, cazangeriilor, punctelor de deservire tehnică și spălare a tehnicii și mijloacelor de transport;

b) construcția colectoarelor de canalizare și a instalațiilor de epurare a apelor reziduale. În cazurile cînd amplasarea lor în afara zonelor de protecție a apelor este imposibilă (din cauza condițiilor de construcție, a configurației terenului sau din alte motive), construcția lor se admite ca excepție, cu condiția realizării măsurilor de prevenire a poluării rîurilor și bazinelor de apă;

c) desfășurarea lucrărilor de astupare a lacurilor din luncă și a brațelor părăsite, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului rîului, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice;

d) extragerea substanțelor minerale utile solide, a petrolului și gazelor naturale în albia majoră.

(3) Pășunatul în zonele de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă se permite în exclusivitate în partea îndepărtată de rîu a zonei de protecție și se efectuează în conformitate cu normele și regimul capacității de pășunat. Responsabilitatea pentru respectarea normelor și regimului capacității de pășunat o poartă autoritățile administrației publice locale.

(4) Dacă în zona de protecție a apelor sînt obiective care poluează sursele de apă sau implică pericolul poluării lor și care nu se încadrează în cerințele auditului ecologic, se prevede transferarea acestora dincolo de hotarele zonei de protecție.

[Art.13 în redacția Legii nr.202-XVI din 26.07.2007, în vigoare 07.09.2007]

[Art.13 modificat prin Legea nr.454-XV din 30.07.2001]

Articolul 14. Folosirea terenurilor din fișiile riverane de protecție a apelor

(1) Teritoriul fișiilor riverane de protecție a apelor se folosește pentru crearea perdelelor forestiere, pentru fînațuri și restabilirea locurilor de depunere a icrelor din luncile inundabile și deltele râurilor. Înăuntrul acestor fișii pot fi construite numai construcții hidrotehnice de protecție și de consolidare a malurilor pot fi amenajate locuri de trecere a peștelui (diguri, pereuri pereți de sprijin, ecluze ș.a.), construcții și instalații provizorii pentru creșterea și prinsul peștelui și animalelor de apă.

(2) În cazul existenței sau creării perdelelor forestiere de protecție a malului, terenurile respective se transmit în administrarea autorității silvice centrale cu atribuirea dreptului de proprietate publică asupra lor.

(3) În cazul utilizării pentru fînațuri a terenului aflat în administrarea autorităților administrației publice locale sau a altor autorități, aceste autorități determină modul de utilizare a terenului pentru fînaț și poartă răspundere pentru utilizarea lor conform destinației.

(4) În cazul restabilirii locurilor de depunere a icrelor din luncile inundabile și deltele râurilor, regimul de utilizare a lor se stabilește de Serviciul piscicol.

(5) Pentru fișiile riverane de protecție a apelor, în care se efectuează utilizarea în complex, determinată la alineatul (1) al prezentului articol, se permite administrarea comună de către autoritățile administrației publice locale, autoritatea silvică centrală și Serviciul piscicol în baza acordului încheiat între ei, în care repartizarea funcțiilor se stabilește de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(6) Adăparea vitelor se efectuează în locuri amenajate special, atribuite de comun acord cu organele administrației publice locale. Mînarea vitelor la adăpare prin fișiile riverane de protecție a apelor se efectuează pe cărări stabilite în acest scop, amplasate de-a curmezișul fișiilor de protecție.

(7) În limitele fișiilor riverane de protecție a apelor se interzice aratul terenurilor, pășunatul și organizarea taberelor de vară pentru vite, amenajarea campingurilor și taberelor staționare de corturi.

[Art.14 modificat prin Legea nr.454-XV din 30.07.2001]

Articolul 15. Aplicarea pesticidelor și îngrășămintelor în zonele de protecție a apelor

(1) În zonele de protecție a apelor, în afara fișiei de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei, aplicarea pesticidelor se admite numai pe timp uscat fără vînt cu mijloace terestre.

(2) Aplicarea pesticidelor în limitele fișiei de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei se admite local în cazuri excepționale de răspîndire epifitotică a dăunătorilor și bolilor, sub supravegherea strictă a specialiștilor de profilul respectiv și cu acordul organelor care exercită controlul asupra stării mediului înconjurător.

(3) Aplicarea îngrășămintelor minerale și organice înăuntrul fișiei de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei se admite numai sub brazdă.

Articolul 16. Răspunderea pentru încălcarea modului de stabilire și creare a zonelor și fîșiilor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă

Persoanele cu funcții de răspundere culpabile de încălcarea modului de stabilire și creare a zonelor și fîșiilor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă, prevăzut la articolele 6-11, poartă răspundere în conformitate cu Codul cu privire la contravențiile administrative.

Articolul 17. Răspunderea pentru încălcarea regimului de folosire a teritoriului zonelor și fîșiilor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă

Persoanele culpabile de încălcarea regimului de folosire a teritoriului zonelor și fîșiilor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă, prevăzut la articolele 13-15, poartă răspundere în conformitate cu Codul cu privire la contravențiile administrative.

Articolul 18. Controlul asupra stabilirii și creării zonelor și fîșiilor de protecție a apelor, asupra respectării regimului de folosire a teritoriului lor

(1) Controlul operativ asupra stabilirii și creării zonelor și fîșiilor de protecție a apelor, formării perdelelor forestiere în zonele de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă, precum și asupra respectării regimului de activitate economică în ele, se exercită de către organele administrației publice locale și Ministerul Agriculturii și Alimentației.

(2) Controlul de stat asupra respectării regimului de activitate economică în zonele și fîșiile de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă ține de competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și autorității centrale pentru sănătate.

(3) Drepturile și obligațiile persoanelor care controlează respectarea regimului de activitate economică în zonele și fîșiile de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă, precum și ale persoanelor care desfășoară această activitate se reglementează de legislație.

[Art.18 modificat prin Legea nr.454-XV din 30.07.2001]

Articolul 19. Soluționarea litigiilor

Litigiile dintre beneficiarii folosinței pămîntului și organele care exercită controlul asupra respectării regimului de activitate economică în zonele și fîșiile de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă se soluționează de instanța judecătorească, arbitraj și de organele administrației publice locale în limitele competenței lor în conformitate cu legislația.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20.

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 21.

Guvernul:

pînă la 1 septembrie 1995 va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

pînă la 1 octombrie 1995 va adopta actele normative prevăzute în prezenta lege;

va asigura reexaminarea și anularea de către ministere și departamente a actelor normative ce contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Petru LUCINSCHI

Chișinău, 27 aprilie 1995.

Nr.440-XIII.